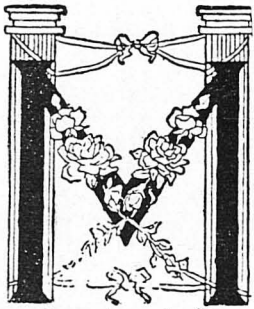

ΕΞΕΝ ΛΟΙΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑ'Ι'ΚΟΥ ALFRED' CAPUS

..... ΟΤΑΝ Η ΨΥΧΗ ΜΑΣ ΓΟΝΑΤΙΖΕΙ... .....

ΙΑ μελαγχολική βραδεία περπατούσα, άεργος και χασομέρης, στην λεωφόρο Βιάγκραμ. Τό Παρίσι όλόκληρο στέναζε κάτω άπ' τον βαρύ μολυβένο ουρανό και τσουχτερές ψυχάλες πέφτανε στο πρόσωπό μου, μεγαλώνοντας την κακοζερφιά μου...

Στάθηκα λίγο σέ μιιά διασπαύρωσι, άναποφάσιτος, μή ξέροντας πού νά πάω και τί νά κάνω. Έρχονται στιγμές πού ή ψυχή μας σηκώνει σωστή επανάστασι. Έχει κάτι πόθους άόριστους, άγνωστους και θέλει ίσως τή στιγμή εκείνη νά τούς πραγματοποιήση. Μά δεμένη καθώς εινε με τό κορμί μας, βόισκει άκατανίκητα έμπόδια στην προσπάθειά της αυτή, θημιώνει για τήν έξαθήσή της, τήν έστω προσωρινή, με τήν βλή κι' εκδικείται!

Ναι! 'Εκδικείται, γιατί δέν εξηγείται άλλοιως ή λιγομάρα εκείνη πού σφίγγει τό λαργύγι μας και ή καρδιαθεσία και άσεφιά πού μās κυριεύει σέ κάτι τέτοιες στιγμές....

Στάθηκα λίγο σέ μιιά διασπαύρωσι. Τό φανάρι, στη γωνία του δρόμου, έφριχνε ένα άμφίβολο φώς μέσα στην καταχνιά πού τρυγύριζε τό πόν, κι' ή βραδεία ύγρασία με μούσκευε ως τό κόκκαλα.

—Θέλετε τίποτε άπό μένα, κύριε; άκουσα έξαφνα μιιά φοβισμένη και κλαψάριχη φωνή και συγχρόνως είδα δίπλα μου μιιά άόριστη, χωρίς χαρακτηριστικά, γυναικεία μορφή.

—Γαρμίσου άπό δω, τής είπα γεμάτος φούρκα, κι' έκανα νά φύγω, για νά μήν άκούω τό συνηθισμένο στις περιπτώσεις αυτές παληόλογα τών γυναικών του είδους της....

Μά ένα δυνατό άναφυλλητό άντήχησε τότε. Ένας πονεμένος στεναγμός, πού με κάρφωσε στη θέση μου. Ένοιωσα δυνατό σφίξιμο στην καρδιά, μιιά τήνη και μιιά μεταμέλεια πικρή, για τό χυδαίο φέρομά μου με κατέβλωσε και στάθηκα μπροστά στη νέα εκείνη με άπειρη συμπόνια στην καρδιά.

—Θέλετε νά κάνουμε παρέα; τή ρώτησα. —Ναι... "Αν θέλετε, μου άπάντησε.

Μέ σιωπήματα τά χεράκια κι' οι δύο, προχωρήσαμε άμύλητοι έμπρός και σέ λίγο φτάσαμε σέ μιιά έρειπωμένη πολιτικοκωμία, γεμάτη μούζλα και μανούλα. Άνεθήκαμε στην ιδιαιτερή σάλα, πού έφρανε στην καμαρούλα τής κοπέλλας, και σέ κάθε βήμα μας ό σαρκωφαγομήνος διάδρομος έτριψε άταίσιμα κι' επικίνδυνα.

—Κοιτάστε μέσα! μοιχε ή νέα και μιήκε πρώτη, τριβοντας στον ύγρο τοίχο ένα θεαφόσποτο, πού μās έπνιξε άπ' τον καπνό και τούς δυό ό βήχας. "Αναψε ύστερα ένα σπυρμαστέτο και βγάζοντας τό βρεμμένο καπέλλο της, έπεσε σέ μιιά καρέκλα, στενάζοντας βραειά κι' άνακούφισι:

—Έχει τίποτε σ'ή φαί; τής είπα και τήν κίττασα προσεχτικά στό άμορφα, μιιά κομμένα άπ' τή δυστυχία μάτια της. "Ολίωανοι κύκλοι τά τρυγύριζαν και τούς δίνανε μιιά έφαρσο ύπομωνης.... ύπομωνης άπειρης και ύπαταγής στις διαταγές του Μωραίου.

—"Αχ! Θεέ μου! μου είπε. Και σεις πεινάτε; Μά κι' εγώ δυό μέρες έχω νά φάω... Στέρεψε ως κι' αυτό τό γάλα μου για τό μωρό μου....

Σάν ύαινα χύθηκε, μόλις ξεστόμισε τις δυό τελευταίες λέξεις, σ' ένα παραδάν, πού χόριζε στό δυό τή φτωχική καμαρούλα. Κάτι άκουσα εκεί πίσω, κάτι άβέβαιο κι' άκαθόριστο, μιιά τήν ίδια στιγμή σχεδόν ή νέα φάνηκε πάλι κρατώντας στην άγκυλιά της ένα όλόγλυκο παιδάκι, με γλυμό κι' άσπενικό προσώπακι. Τόσφιγγε με στοργή, μιιά και με λίσσα, σάν νάβλεπε τον κίνδυνο τής πεινας δίλοφνερο μπροστά της...

—Νάτος, κύριε, ό άγαπημένος μου... 'Η παρηγοριά μου.... 'Ο Μωρίς... Αύτός μου δίνει δύναμη, στην κόλασι πού βρισκομαι, μου είπε.

Αυγόμω τήν έπασαν και στάθηκε ή λαλιά της στό λαργύγι. —"Ηουχάστε, κυρία... ψιθύρισα.

Κρατούσα τά μάτια μου δρόθάνοιχα... Λιγάκι νά κλείναν τά βλέφαρά μου, θ' άρχιζαν τά δάκρυά μου νά πέφτουν, χωρίς νά ξέρω πότε θά σταματούσαν.

'Η έσχάτη άδλιότης ήταν χυμένη σ'όλο κάθαρο, μολαταύτα, δοματικιά έκεινο. Τίποτε πού νάξίζε περισσότερο άπό 5 φράγκα δέν ύπήρχε εκεί μέσα, γιατί θά ήταν πειά πολυήμενο. Ένα φορματάκι τής προκοπής σφίγγε τό άρμονικό, μιιά βασανισμένο, κορμάκι τής γλυκειάς εκείνης κοπέλλας, και κάπου εκεί σέ μιιά γωνίτσα, με

μιιά κατάλευκη κουρτίνα μπροστά, φαινόταν ένας 'Εστανρωμένος πού έφριχνε ανάμεσα άπ' τά μουσολιεμένα μάτια Του τό "Έλεος και τή Συγγνώμη, στην άμαρτωλή εκείνη ΜΗΤΕΡΑ... ..

—"Ηουχάστε, κυρία... Ξανάπα, χαϊδεύοντας άταλά τό κεφαλάκι της και τά μαλλιάκια του μωρού, πού, ξύπνιο τώρα, με κίτταζε με τ' άθωα γαλανά ματάκια του, γεμάτα άπορία, ξεχνώντας ίσως νά κλάψη άπ' τήν πείνα...

"Επειτα, χωρίς νά ξαναβάλω τό καπέλλο μου, τής έγγεμνα νά περιμένη μιιά στιγμή και κατέβηκα γοργά τό σκαλοπάτια. Στο δικτανό έστιατόριο έδωσα παραγγελία για άψθονο και δυναμοτικό φαγητό και, παίρνοντας άπ' τό φαρμακείο τής πλατείας του 'Ετοιμό μιιά μπουκαλίτσα, άποστειρωμένο γάλα, γύρσα πάλι στό δωμάτιο.

Μιιά ντροπή, άνυπόκριτη κι' ειλικρινής ντροπή, κοκκίνισε άνάλαφρα τά κίτρινα και μαρομαμένα μάγουλα τής κοπέλλας, μόλις με είδε πού ξαναγύρισα. Μά δέν τήν άφησα νά μ' εύχαριστήση, δέν τήν άφησα νά μου πη ούτε μιιά λέξη.

—"Ηουχάστε, τής ψιθύρισα συμπνετικιά. Ξεχάστε για κάμποσο καιρό τό παρελθόν, πετάξτε τό μακριά σας... Θά κάνω ό,τι μου περνώσει, για νά σας βοηθήσω. Είσασε μητέρα και πού δνομα αυτό πώχαστε, ή ιδιότης σας αυτή, σας εξηγιώνει στό μάτια μου. Είσαστε ιερή για μένα, και θά κάνω ό,τι μπορώ νά γίνετε και για όλους ιερή... 'Ελάτε νά φάμε!...

Καθήσαμε στό τραπέζι. "Οι' αυτά όμως πού προηγήθησαν, είχαν θλίψει τήν ψυχή μου σέ σημείο άφάνταστο. Μου φαινόταν, ότι ή Θεσία Πρόνοια είχε προλάβσει όλη εκείνη τήν άνεξήγητη ψυχική διάθεση πρό όλίγων ώρών, για νά βάλη στό βήματά μου τήν άτυχη αυτή κοπέλλα. Καταλάβαινα όλόκάθαρο μέσα στην ψυχή μου, τήν τόσο άναίσθητη κι' έγλωιστρα συνήθως, μιιά άλλαγή άναπάντητη. Κανούργια συναισθήματα, πού δέν ήμουν συνηθισμένος νά δοκιμάζω, πλημμύρισαν μέσα μου...

—Θέλετε νά σας πω τήν ιστορία μου; με ρώτησε ή νέα με χαμηλωμένα μάτια, ενώ άκόμα έτρωγε λάιμαρφα, καταπίνοντας τις μιουκιές άμύσπτες.

Τό μικρό της άγγελούδι, άκουσιπομένο στό κρεβάτι, κρατούσε στό χεράκι του τή μπουκιά με τό γάλα και παλιλιζε ήδονικά τό μπιουτερό...

—Εινε περιτό, τής είπα... Ξέρω άπό τέτοια. Παντοί και πάντα ή ίδιος θλιβερός, μιιά και τόσο συγχές και συνηθισμένες ιστορίες. Μοδισρούλα έσύ ή και τέτοιο τέλος πάντων, φτωχούλα κι' ίσως όρφανή.... Πλούσιος ή και έξ επαγγέλματος παληάνθρωπος εκείνος... Σέ γέλασε, σέ πλάνεψε με ψεύτικους όρκους κι' ύποσχέσεις αυτός... Θαμπώθηκες ή πιστεψες εύκολά έσύ... Μερικοί περιπατοι, κανένα γλεντάκι, ή πτώση, ή έγκατάλειψη, ή άσπυλσία και ίσως ή έπίμωρη σκέψη τής αυτοκτονίας για σένα... Μά στάθηκες ήρωική, καθύμενο και δυστυχημένο κορίτσι!...

"Εφρανε έπάνω σου κι' άλλο πλασματάκι και δέν έφρασε νά σδύση ό ήλιος γι' αυτό, πού άκόμα δέν τον χάρηκε... Πάλαψες, πεινάσες, ταπεινώθηκες και ή λάσπη σέ τράβηξε με τά νύχια της... Λέφωσε τό κορμί σου, μιιά τήν ψυχή σου τήν άφρη άμόλυνη! 'Η νέα μ' άκουγε, κυττάζοντάς με στοχαστικιά. Τά μάτια μου βοούρωσαν, μιιά είδα καθαρά και τό δικό της δάκρυ, πού κυλούσε άργά στό μωσοκαμμένα μάγουλά της. Σηκώθηκα άπότομα, φόρεσα τό καπέλλο μου και χαϊδεύοντας τά μαλλιά της :

—Θά ξαναρθώ αύθιο πρωί, τής είπα και κατέβηκα τις σκάλες με σφιγμένη τήν καρδιά...

"Υστερα άπό δυό μέρες τήν έστειλα στη μητέρα μου... ..

Πέρασαν άρκετά χρόνια....

Τό τραίνο έξίκαζε τώρα, σάν άστρατή, τον άμορφο κάμπο τής Προβάτης. Τής ήλιούλοτης και χιλιοφαρουδιμένης Προδηγγιάς. 'Ακουμπάμενος στό παράθυρο, έβλεπα τούς στύλους νά περνούνε μονομας, ό ένας δίπλα στον άλλον, μπροστά στό μάτια μου, σάν παλαιά πελώριου φράχτη. Τό μυαλό μου πετούσε στη γρηά τή μάνα μου κάτω κει στό χτίμα μας, κοντά σ' ένα χωριό τής Καρχασιόν κι' ή λαχτάρα μου νά τή δω, ύστερα' άπό τόσα χρόνια, γιγάντωνε μέσα μου όσο περνούσε ή ώρα....

Στά γραμματά της πάντα μ' εύλογούσε για τή νοικοκυρημένη και σεμνή κοπέλλα πού τής έστειλα. 'Ηταν γι' αυτή μιιά άπαραίτητη κι' άγαπημένη συντροφιά τών γερατειών και τής μοναξιάς της... Και μάλιστα πρό 5 μηνών τήν πάντρεψε με τον περιβολάρη μας, ένα καλόκαρδο παιδί, πού αγαπούσε τον Μωρίς σάν νάταν γιός του...

Τό τραίνο έφρασε. Κι' εκεί στό μικρό σταθμό του χωριού είδα όλους τούς άγαπημένους μου νά με περιμένουν και πέφτοντας στην άγκυλιά τους, έννοικωσα ότι εινε άμορφα νά ζή κανένας....

Μ' άκουγε κυττάζοντάς με στοχαστικιά...